

Zehir Gemisine Verilen Söküm İzni Yargıya Taşındı... NAE SAO PAULO KARASULARIMIZA GİREMEYECEK

Yüksek miktarda asbest taşıdığı öne sürülen savaş gemisi Nae Sao Paulo'nun Aliağa'da sökümüne verilen iznin yürütmesinin durdurulması ve iptali için dava açıldı. Aralarında TMMOB'un de bulunduğu Gemi Koordinasyon Grubu, adliye önünde TMMOB Başkanı Emin Koramaz'ın katılımıyla bir basın açıklaması yaptı. Konunun yargıya taşınmasının iki gün sonra Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, iznin iptal edildiğini ve geminin karasulara girişinin engelleneceğini duyurdu.

TMMOB, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Türk Tabipler Birliği, DİSK, KESK ve İzmir Barosu, Aliağa'da sökümü planlanan savaş gemisi Nae Sao Paulo'nun sökümü için verilen iznin yürütmesinin durdurulması ve iptali için 24 Ağustos 2022 tarihinde İzmir 5'inci İdare Mahkemesi'ne dava açtı. Dava dilekçesi verilmesinin ardından İzmir Bölge Adliye Mahkemesi önünde basın açıklaması yapıldı. Basın açıklamasına Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, Türkiye Barolar Birliği (TBB) Başkanı Erinç Sağkan, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, DİSK Başkanı Arzu Çerkezoğlu, Türk Tabipleri Birliği Merkez Komite Üyesi Nursel Şahin ve KESK Eş Başkanı Şükran Kablan Yeşil, İzmir Gemi Koordinasyonu ile sivil toplum kuruluşları üyeleri katıldı. Elleriyle flama ve dövizlerle adliye binası önüne gelen vatandaşlar, sloganlarla sökümü protesto etti.

Basın açıklamasında konuşan Tunç Soyer, belediye başkanının temel görevinin şehri korumak olduğuna vurgu yaparak, "Belediye başkanı olarak söz veriyorum, son nefesime kadar İzmir'in denizini, ağacını Aliağa'sını korumak için mücadele edeceğim. O gemiyi

geldiği gibi geri göndereceğiz" diye konuştu. TBB Başkanı Erinç Sağkan ise suça ortak olmayacaklarını söyleyerek, "Tedbir kararı olmasına rağmen ülkeye sokulmaya çalışılan gemi, tüm insanların sağlığına yönelik çok olumsuz unsurlar barındırmasına rağmen rant uğruna bunun gerçekleştirilmeye çalışıldığını görüyoruz. O gemi bu sular dan çıkana kadar mücadeleyi sonuna kadar devam ettireceğiz" ifadesini kullandı. Türk Tabipleri Birliği Merkez Komite Üyesi Şahin ise kanser tehlikesine dikkat çekerek, "Bu gemide sadece asbest bulunmuyor. Ağır metaller,

gazlar, boyalar ve nükleer serpintiler de var. İnsan sağlığı, çocuklarımız ve gebelerimiz için son derece tehlikeli" diye konuştu.

TMMOB Başkanı Koramaz ise TMMOB ve bağlı Odaların kamu yararını korumaya çalıştığını vurgulayarak, "İnsan hayatını ve ekolojiyi tehdit eden her projeye, her uygulamaya, her yönetmeliğe karşı davalar açıyor, kampanyalar yürütüyoruz. Bugün yine bir çevre felaketine engel olmak, insan sağlığını ve doğayı tehlikeye atan bir tehdidi durdurmak için mahkeme kapısındaız."

TMMOB'un bilimsel ve tekniğin insan ve doğa yararına kullanılması için mücadele ettiğine vurgu yapan Koramaz, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Hakkında, ‘nükleer denemelerde kullanıldığı için yüksek miktarda radyoaktivite barındırdığı’, ‘600 tonu asbest olmak üzere 1500 ton tehlikeli atık içerdiği’ yönünde ciddi iddialar ve belgeler bulunan Nae Sao Paulo savaş gemisinin ülkemize getirilmesini engellemek için bir aradayız. Söz konusu tehlikeli atıkların, havamızı, suyumuzu, doğamızı kirletmemesi, insanlarımızın sağlığını yok etmemesi için bir aradayız.”

Bildiğiniz İzmir halkı, odalarımız ve çevre örgütleri haftalardır bu geminin taşıdığı tehlikelere dikkat çekmeye çalışıyor. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı firma bilgilerine dayanarak yaptığı açıklamada, asbest miktarının 600 ton değil 10 ton civarında olduğunu, uluslararası ve ulusal mevzuata göre sürecin titizlikle takip edildiğini, gemide asbest ve diğer atıklara ilişkin inceleme ve raporların bulunduğunu, ülkeye geldiğinde de uzmanlar tarafından gemide gerekli inceleme yapılacağını ve ardından söküme izin verileceğini, aksi taktirde geminin geri gönderileceğini söylemekle yetiniyor. Şirketin verdiği bilgi ve belgeler gerçeği yansıtmamaktadır.”

“Firma Beyanları Belge Sayılmamalı”

Yapılan incelemelerin geçmişte yanlış belgelere dayanarak söküme işlemleri gerçekleştirildiğini gösterdiğini ifade eden Koramaz, şu bilgileri verdi:

“Gerçek olan tek şey, Sao Paulo gemisinin içerdiği tehlikeli atıklar nedeniyle bir ölüm gemisi olduğudur. Geminin taşıdığı tehdit nedeniyle Brezilya limanlarından ayrılmasını engelleyen mahkeme kararına

rağmen gemi şu anda uluslararası sularda ülkemize doğru gelmektedir. Bilinmelidir ki, mahkeme kararları beklenmeden, firma beyanlarına dayanarak başlanacak söküme işlemi, geri döndürülemez zararlara yol açacak, mahkeme kararını kadük bırakacaktır. Otopan Gemisinin, 2015 yılında KUİTO adlı tanker ve 2016 yılında ETHANE adlı tankerinin söküme sürecinde yaşananlar bunun en somut örneğidir. Bu örneklerde açılan davalara ve alınan yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen söküme işlemleri gerçekleşmiştir.

Söküm sonrasında da bu gemilerden çıkan atıkların türü ve miktarı, nasıl bertaraf edildiği, radyoaktivite içerip içermediği, sökülen parçaların nereye gönderildiği yönünde hiçbir bilgi, belge ve rapor kamuoyuyla paylaşılmamıştır. Yalnızca örnek verdiklerim değil, Aliağa Gemi Söküm Tesislerinde 1974 yılından beri sökülen gemilerden çıkarılan her türden tehlikeli zararlı kimyasal sınıftan olan bileşenlerin miktarı, nerede ve nasıl bertaraf edildiğine dair bilgi ve belge bulunmamaktadır.”

Gemi söküme sektörünün halk ve işçi sağlığı karnesinin kötü olduğunu belirterek, konuşmasını şöyle tamamladı:

“Yönetim ve denetim mekanizmalarındaki eksiklikler nedeniyle, işçilerin güvenliği ve bölge halkının sağlığına yönelik olumsuzluklar geri dönülemez boyutlara ulaşmıştır. İnsan sağlığının bu kadar değersiz görülmesinden bıktık. Bu güzel coğrafyamızın dünyanın çöplüğü olarak görülmesinden bıktık. Türkiye'nin dünyanın çöplüğü, endüstriyel atık merkezi haline getirilmesine izin vermeyeceğiz. Gemi sahipleri zengin olsun diye, söküme şirketleri zengin olsun diye doğamızın

ve yaşam çevremizin zehirlenmesine, tersane çalışanlarının ve yöre halkının kanser tehdidiyle yüz yüze bırakılmasına izin vermeyeceğiz.

Bakanlık şirketin hazırlattığı gerçek dışı raporlara değil, bilim insanlarının sesine kulak vermelidir. Bakanlık açgözlü şirketlere değil, İzmir halkının sözüne kulak vermelidir. Adli makamlar göz göre göre yaklaşan bu çevre ve insanlık felaketini engellemelidir. O gemi derhal durdurulmalı, içindeki tehlikeli atıklar gerekli bilimsel ve çevresel önlemler alınarak, gemi nerede yapıldıysa orada bertaraf edilmelidir.”

İzin İptal Edildi

Dava açılması ve basın açıklamasının iki gün sonra Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, geminin Türk karasularına girmesine izin verilmeyeceğini açıkladı. Bakan Kurum açıklamasında, gemiye 30 Mayıs 2022 tarihinde “Karasularımıza girmeden denetim yapılması ve Bakanlık tarafından görevlendirilen uzmanlarının gözetiminde söküme yapılması koşuluyla” şartlı onay verildiği belirtti. Brezilya Federal Bölge Mahkemesi'nin ihtiyati tedbir kararı alması üzerine, şirketten istenen belgelerin hazırlanmamasını gerekçe olarak sunan Kurum, “İkinci bir denetim sürecinin işletilmemesi; tekrar istenen asbest ve diğer tehlikeli maddelerin bulunduğu yerlerin gemi planı üzerinde gösterilerek ve numune alınan noktaların fotoğraflanarak hazırlanması gereken ‘Tehlikeli Madde Envanter Raporunun’ Bakanlığımıza sunulmaması nedeniyle; ‘NAE Sao Paulo’ isimli gemi için verilmiş olan şartlı notifikasyon onayının iptal edilmesine karar verilmiştir. Bu karar doğrultusunda; geminin Türk karasularına girmesine izin verilmeyecektir” diye konuştu.